

ΟΔΗΓΙΑ 2004/22/ΕΚ (ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ)
ΔΕΣΗΣ ΑΘ. Μ. Sc., ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝ.
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ, Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΛ: 210 3837438, FAX: 210 3301789
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ, 10 181 ΑΘΗΝΑ
legmetro@gge.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Οδηγία 2004/22/ΕΚ (Όργανα Μέτρησης) ενσωματώθηκε στην Ελληνική Νομοθεσία με την Κ.Υ.Α. Φ2-1393, αντικαθιστώντας 11 Οδηγίες «παλαιάς προσέγγισης» που εκπονήθηκαν με βάση την Οδηγία Πλαίσιο 71/316/ΕΟΚ.

Η Οδηγία αυτή συνδυάζει αφ' ενός διατάξεις για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, προστασία του καταναλωτή και δημόσια υγεία και αφ' ετέρου διατάξεις για την ελεύθερη διακίνηση των οργάνων μέτρησης στην εσωτερική αγορά. Η Οδηγία αυτή περιλαμβάνει 10 κατηγορίες οργάνων μετρήσεων:

Περιγράφονται και επεξηγούνται οι καινοτομίες που επιφέρει η Οδηγία αυτή για τους κατασκευαστές καθώς και για τις Υπηρεσίες (οργανισμούς) τις επιφορτισμένες για τον έλεγχο των οργάνων αυτών, οι υποχρεώσεις των κοινοποιημένων οργανισμών, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα για τους κατασκευαστές, οι μεταβατικές διατάξεις, η επιτήρηση της αγοράς καθώς και οι μελλοντικοί στόχοι της νομικής μετρολογίας:

Λέξεις κλειδιά: όργανα μέτρησης, κοινοποιημένοι οργανισμοί

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ:

Ο βασικός στόχος της παρούσας Οδηγίας είναι η διευκόλυνση της διακίνησης των οργάνων μετρήσεων στα κράτη μέλη μέσω εναρμόνισης των τεχνικών απαιτήσεων και αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών συμμόρφωσης. Άλλοι στόχοι είναι:

- Υλοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας προϊόντων στην εσωτερική αγορά
- Άρση των (τεχνικών) εμποδίων για το εμπόριο
- Προστασία των καταναλωτών και εύρυθμες εμπορικές συναλλαγές
- Εναρμόνιση των μετρολογικών απαιτήσεων των κρατών μελών
- Διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας προκειμένου τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν εμπιστοσύνη στα αποτελέσματα των μετρήσεων ανεξάρτητα από τις περιβαλλοντικές συνθήκες
- Εμπιστοσύνη στα αποτελέσματα των μετρήσεων που παρέχουν οι οργανισμοί κοινής ωφέλειας
- Εξασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού
- Ενιαίες διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης
- Χρήση μίας και μοναδικής έγκρισης τύπου ΕΚ αντί για πολλές εθνικές εγκρίσεις
- Να μην προκαλεί εμπόδια στην τεχνική πρόοδο
- Απόρριψη οργάνων που δεν πληρούν τις διατάξεις της Οδηγίας
- Υποχρέωση επιτήρησης της αγοράς από τα κράτη μέλη

Είναι Οδηγία σύμφωνα με το πνεύμα της «νέας προσέγγισης», οπότε καθορίζονται μόνο οι βασικές απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν τα όργανα μετρήσεων, ενώ για τεχνικές λεπτομέρειες παραπέμπει σε Ευρωπαϊκά Πρότυπα (CEN, CENELEC, ETSI) και σε Συστάσεις του OIML.

Η Οδηγία για τα όργανα μετρήσεων είναι υποχρεωτικής εφαρμογής. Αυτό σημαίνει ότι δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν οποιαδήποτε άλλη εθνική νομοθεσία, εκτός από εκείνη της Οδηγίας.

Η Οδηγία **δεν περιέχει** διατάξεις για:

- τα υπόλοιπα όργανα μετρήσεων (Για τον λόγο αυτό, ο τίτλος «Οδηγία σχετικά με τα όργανα μετρήσεων» είναι κάπως παραπλανητικός επειδή δεν καλύπτονται όλα τα πιθανά όργανα μέτρησης που υπόκεινται σε μετρολογικό έλεγχο σε όλα τα κράτη μέλη. Προς το παρόν καλύπτει μόνο τα όργανα μέτρησης που έχουν κοινοτικό ενδιαφέρον)
- τα μη αυτόματα όργανα ζύγισης (παραμένει σε ισχύ η Οδηγία 90/384/ΕΟΚ)
- λεπτομερείς μεθόδους εφαρμογής των ελέγχων και δοκιμών
- ελέγχους και δοκιμές κατά τη διάρκεια της χρήσης των οργάνων μέτρησης
- χρονικά διαστήματα των επόμενων επαληθεύσεων και μέγιστα επιτρεπόμενα όρια σφάλματος κατά τη χρήση (δηλαδή κατά τον περιοδικό έλεγχο) (αυτά καθορίζονται από εθνικούς κανονισμούς).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Περιλαμβάνει πληροφορίες-απαιτήσεις για τα εξής:

- Όργανα μετρήσεων / συστήματα μετρήσεων : Άρθρο 1, 3, 4
- Βασικές απαιτήσεις : Άρθρο 6, 10 και Παράρτημα 1
- Ειδικές απαιτήσεις για τα όργανα μετρήσεων: Παράρτημα MI-001 έως MI-010)
- Κατευθυντήριες οδηγίες OIML και WELMEC
- Διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης
- Κοινοποιημένους οργανισμούς
- Επιτήρηση της αγοράς
- Ρήτρα διασφάλισης
- Σημάνσεις
- Μεταβατικές διατάξεις κλπ.

ΝΕΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ:

- **Περιβαλλοντικές συνθήκες:**
Όρια θερμοκρασίας (ανώτερα/κατώτερα), συνθήκες υγρασίας, χώρος λειτουργίας (ανοικτός/κλειστός)
- **Μηχανικές συνθήκες:**
Ταλαντώσεις/διαταραχές
- **Ηλεκτρομαγνητικές συνθήκες:**
Οικιακή χρήση/ελαφρά βιομηχανία, άλλη βιομηχανική χρήση, χρήση σε οχήματα

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ:

- Επιλογή από τον κατασκευαστή της διαδικασίας αξιολόγησης της συμμόρφωσης από τις συγκεκριμένες ενότητες που προβλέπονται για κάθε τύπο οργάνου
- Σήμανση του οργάνου μετρήσεων
- Δήλωση συμμόρφωσης
- Ενέργειες του κοινοποιημένου οργανισμού
- Αρχική επαλήθευση (όπου απαιτείται)

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΑΛΛΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΧΡΗΣΗΣ:

- Επιτήρηση της αγοράς

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΧΡΗΣΗΣ:

- Έλεγχος της τήρησης των μεγίστων επιτρεπόμενων ορίων σφάλματος κατά τη χρήση
- Επακόλουθη επαλήθευση (περιοδικός έλεγχος)

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΕΙ Η ΟΔΗΓΙΑ 2004/22/ΕΚ

Εφαρμογή της νομικής μετρολογίας στην Ελλάδα πριν από την Οδηγία 2004/22/ΕΚ	Εφαρμογή της νομικής μετρολογίας μετά την ισχύ της Οδηγίας 2004/22/ΕΚ
Το πεδίο εφαρμογής καλύπτει μόνο τα όργανα που χρησιμοποιούνται για εμπορικές συναλλαγές	Το πεδίο εφαρμογής καλύπτει τα όργανα που χρησιμοποιούνται για εμπορικές συναλλαγές, δημόσια υγεία και ασφάλεια των πολιτών και του περιβάλλοντος
Το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει 1. Εν μέρει Συστήματα μέτρησης υγρών εκτός από το νερό (αντλίες υγρών καυσίμων, μετρητές βυτιοφόρων) 2. Ταξίμετρα	Περιλαμβάνει 10 κατηγορίες οργάνων μετρήσεων: 1. Υδρόμετρα 2. Μετρητές αερίου 3. Μετρητές ενεργού ηλεκτρικής ενέργειας 4. Θερμιδόμετρα 5. Συστήματα μέτρησης υγρών εκτός από το νερό 6. Αυτόματα όργανα ζύγισης 7. Ταξίμετρα 8. Υλικά μέτρα 9. Όργανα μέτρησης διαστάσεων 10. Αναλυτές καυσαερίων.
Ο κατασκευαστής υποβάλλει αίτηση για χορήγηση Εθνικής Έγκρισης τύπου	Ο κατασκευαστής υποβάλλει σε Κοινοποιημένο Οργανισμό αίτηση για αξιολόγηση της συμμόρφωσης Α – Η1 ανάλογα με το όργανο μέτρησης

Επιτρέπεται παράλληλη νομοθεσία για Εγκρίσεις τύπου ΕΟΚ και Εθνικές εγκρίσεις	Προβλέπεται μια Έγκριση τύπου, η οποία ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη Καταργούνται 11 Οδηγίες: 71/318/ΕΟΚ, 71/319/ΕΟΚ, 71/348/ΕΟΚ, 73/362/ΕΟΚ, 75/410/ΕΟΚ, 76/891/ΕΟΚ, 77/95/ΕΟΚ, 77/313/ΕΟΚ, 78/1031/ΕΟΚ και 79/830/ΕΟΚ
Δεν προβλέπεται σύστημα διασφάλισης ποιότητας του κατασκευαστή	Οι κατασκευαστές ενθαρρύνονται να διαθέτουν εγκεκριμένο και επιτηρούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας
Αρχικός έλεγχος	Αρχική Επαλήθευση διεξάγεται είτε από Κοινοποιημένο Οργανισμό ή από το κατασκευαστή που διαθέτει σύστημα διασφάλισης ποιότητας
Περιοδικός έλεγχος	Περιοδικός έλεγχος
Εθνικές εγκρίσεις χορηγεί μόνο η Δ/ση Μετρολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης	Για χορήγηση έγκρισης τύπου ΕΚ μπορεί να οριστεί οποιοσδήποτε δημόσιος ή ιδιωτικός Κοινοποιημένος οργανισμός που πληροί τα προβλεπόμενα κριτήρια.
Ο κατασκευαστής υποβάλλει αίτηση για έγκριση στη Δ/ση Μετρολογίας του ΥΠΑΝ	Ο κατασκευαστής έχει τη δυνατότητα επιλογής οποιουδήποτε δημοσίου ή μη Κοινοποιημένου οργανισμού για αξιολόγηση της συμμόρφωσης
Οι Εθνικές Υπηρεσίες Μετρολογίας ορίζονται από τα κράτη μέλη	Ο Κοινοποιημένος οργανισμός πρέπει να πληροί ορισμένα κριτήρια και να επιτηρείται αν συνεχίζει να πληροί τα κριτήρια αυτά
Δεν προβλέπεται Επιτήρηση της αγοράς	Επιτήρηση της αγοράς

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ:

Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης διεξάγεται προκειμένου να διαπιστωθεί αν ένα όργανο μετρήσεων, μια παρτίδα ή μια σειρά παραγωγής οργάνων μέτρησης ανταποκρίνεται σε όλες τις νομικές και τεχνικές απαιτήσεις στο βαθμό που αφορούν το συγκεκριμένο τύπο. Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης μπορεί να διεξάγεται από δημόσιους ή ιδιωτικούς κοινοποιημένους οργανισμούς.

Προβλέπονται οι παρακάτω διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης (ενότητες):

- A Δήλωση συμμόρφωσης με βάση τον εσωτερικό έλεγχο της παραγωγής
- A1 Δήλωση συμμόρφωσης με βάση τον εσωτερικό έλεγχο της παραγωγής και την υποβολή του προϊόντος σε δοκιμές από κοινοποιημένο οργανισμό
- B Εξέταση τύπου
- C Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση τον εσωτερικό έλεγχο της παραγωγής
- C1 Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση τον εσωτερικό έλεγχο της παραγωγής και την υποβολή του προϊόντος σε δοκιμές από κοινοποιημένο οργανισμό

- D Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση τη διασφάλιση ποιότητας της διεργασίας παραγωγής
- D1 Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση τη διασφάλιση ποιότητας της διεργασίας παραγωγής και την υποβολή του προϊόντος σε δοκιμές από κοινοποιημένο οργανισμό
- E Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση τη διασφάλιση ποιότητας της επιθεώρησης και των δοκιμών του τελικού προϊόντος
- E1 Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση τη διασφάλιση ποιότητας της επιθεώρησης και των δοκιμών του τελικού προϊόντος και την υποβολή του προϊόντος σε δοκιμές από κοινοποιημένο οργανισμό
- F Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση την επαλήθευση προϊόντων
- F1 Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση την επαλήθευση προϊόντων και την υποβολή των προϊόντων σε δοκιμές από κοινοποιημένο οργανισμό
- G Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση την επαλήθευση κατά μονάδα
- H Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση την πλήρη διασφάλιση ποιότητας
- H1 Δήλωση συμμόρφωσης προς τον τύπο με βάση την πλήρη διασφάλιση ποιότητας και την εξέταση του σχεδιασμού

Το αποτέλεσμα αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ότι όλα τα όργανα μέτρησης που πληρούν τις διατάξεις της παρούσας Οδηγίας και φέρουν τη σήμανση CE καθώς και την μετρολογική σήμανση πράσινο M, μπορούν να διακινηθούν ελεύθερα στην Ευρωπαϊκή αγορά.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΕΝΟΤΗΤΩΝ:

Η ενότητα B σύμφωνα με την Οδηγία είναι παρόμοια με την γνωστή έννοια της «έγκρισης τύπου» που εφαρμόζαν οι εθνικές υπηρεσίες νομικής μετρολογίας προκειμένου να επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία ενός οργάνου μέτρησης στην επικράτεια τους, με τη διαφορά ότι τεχνική τεκμηρίωση πρέπει να περιλαμβάνει και αποτελέσματα δοκιμών, τα οποία αποδεικνύουν την συμμόρφωση προς τις απαιτούμενες μετρολογικές απαιτήσεις.

Η ενότητα B δεν είναι αυτοτελής και πρέπει να συνδυάζεται με μία από τις ενότητες D, E ή F. Εναλλακτικά ο κατασκευαστής μπορεί να χρησιμοποιήσει την ενότητα H1 ή την ενότητα G.

- **B + F**

Η διαδικασία αυτή αντιστοιχεί στη γνωστή διαδικασία έγκρισης τύπου και αρχικής επαλήθευσης από κοινοποιημένο οργανισμό. Ο συνδυασμός αυτός θεωρείται κατάλληλος για προϊόντα που κατασκευάζονται σε σχετικά μικρές ποσότητες.

- **B + D**

Η διαδικασία αυτή αντιστοιχεί στην έγκριση τύπου και έλεγχο του συστήματος διασφάλισης ποιότητας του κατασκευαστή. Ο κατασκευαστής, προκειμένου να περιορίσει τις δαπάνες αρχικής επαλήθευσης από κοινοποιημένο οργανισμό, μπορεί να διεξάγει ο ίδιος την αρχική επαλήθευση. Για τον σκοπό αυτό απευθύνεται σε κοινοποιημένο οργανισμό αρμόδιο για τον έλεγχο διασφάλισης ποιότητας, ο οποίος αξιολογεί, εγκρίνει και επιτηρεί το σύστημα διασφάλισης ποιότητας που εφαρμόζει. Προϋπόθεση είναι ο κατασκευαστής να διαθέτει σύστημα ποιότητας EN ISO 9001:

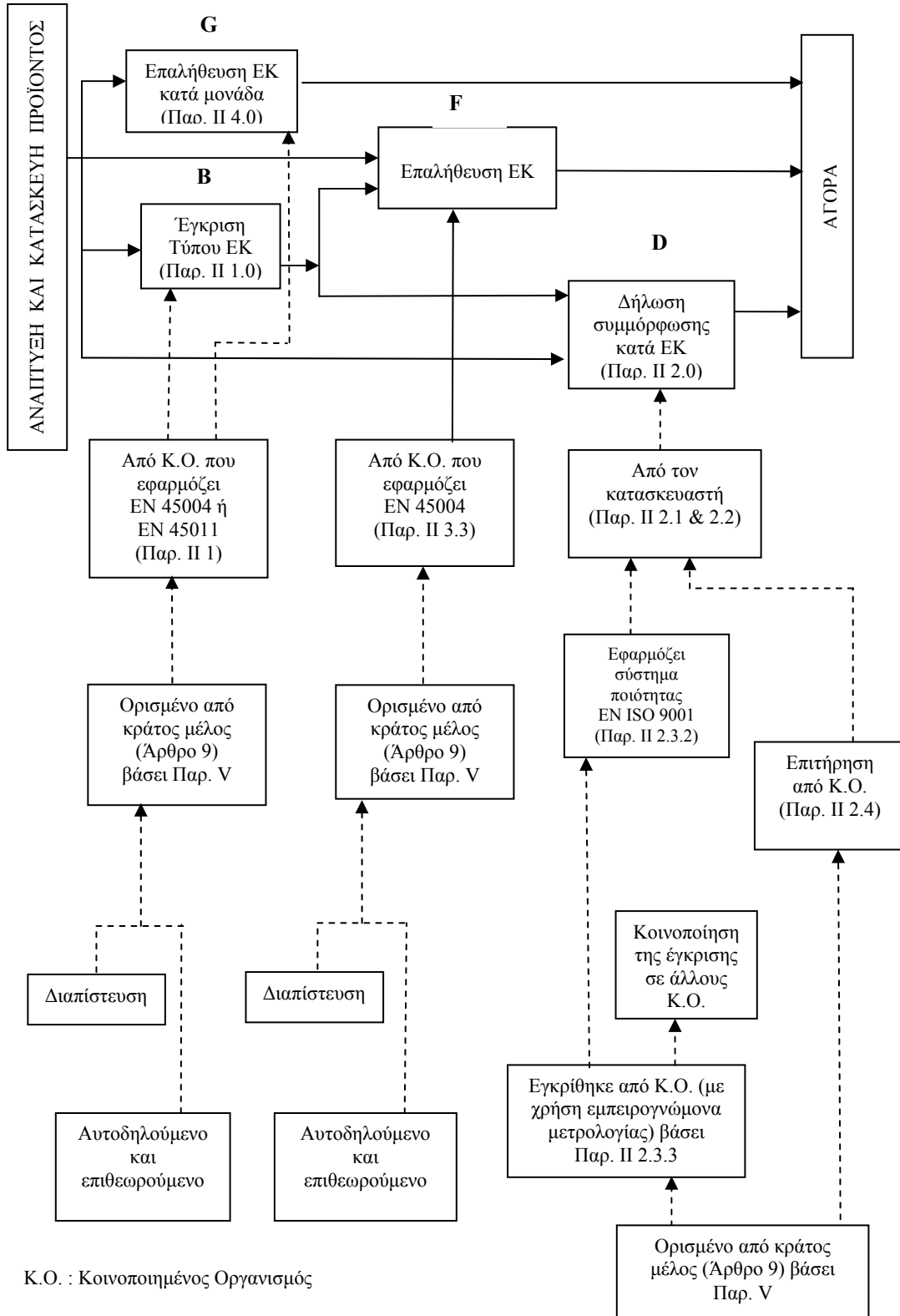
2000. Ο συνδυασμός αυτός θεωρείται κατάλληλος για προϊόντα που κατασκευάζονται σε σειρά παραγωγής.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

- **H1**
Ο κατασκευαστής μπορεί επίσης να ζητήσει έγκριση για τον σχεδιασμό χωρίς να υποβάλλει κανένα δείγμα του οργάνου μέτρησης στον κοινοποιημένο οργανισμό. Επίσης και στην περίπτωση αυτή, προϋπόθεση είναι ο κατασκευαστής να διαθέτει πιστοποιημένο σύστημα ποιότητας EN ISO 9001. Θεωρείται κατάλληλη για κατασκευαστές που διαθέτουν κατάλληλο εξοπλισμό για διεξαγωγή δοκιμών.
- **G**
Θεωρείται κατάλληλη για προϊόντα που δεν κατασκευάζονται σε σειρά παραγωγής.

Στάδιο παραγωγής	Διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης:		
	B + F	B + D	H1
Σχεδιασμός	-	-	Εξέταση του σχεδιασμού
Δείγμα οργάνου μέτρησης	Εξέταση τύπου ΕΚ	Εξέταση τύπου ΕΚ	-
Σειρά παραγωγής	-	Έλεγχος συστήματος διασφάλισης ποιότητας του κατασκευαστή (D)	Έλεγχος συστήματος διασφάλισης ολικής ποιότητας
Τελικό προϊόν	Αρχική επαλήθευση		
	Δήλωση συμμόρφωσης		
	Σήμανση		

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΥΤΩΝ

Οι Κοινοποιημένοι Οργανισμοί λογοδοτούν στην εθνική αρχή που τους έχει ορίσει. Πρέπει λοιπόν να ενημερώνουν τις εθνικές αρχές όσον αφορά την ορθή εφαρμογή των εργασιών που έχουν οριστεί, καθώς και τις δραστηριότητές τους σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, ειδικότερα στις περιπτώσεις όπου αποσύρουν ένα πιστοποιητικό ή μια έγκριση. Οι κοινοποιημένοι οργανισμοί είναι υποχρεωμένοι να γνωρίζουν στα κράτη μέλη τον κατάλογο των πιστοποιητικών ή εγκρίσεων που έχουν χορηγήσει.

Οι κοινοποιημένοι οργανισμοί πρέπει να είναι και να παραμένουν “third parties” δηλαδή να είναι αμερόληπτοι και ανεξάρτητοι από τους πελάτες τους και άλλους ενδιαφερόμενους. Η νομική υπόσταση (δηλαδή αν είναι ιδιωτικοί ή κρατικοί οργανισμοί) δεν έχει σημασία, εφόσον εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία, αμεροληψία και η ακεραιότητά τους. Ειδικότερα στις περιπτώσεις όπου ο κοινοποιημένος οργανισμός έχει και άλλες δραστηριότητες, η δομή του οργανισμού και η πολιτική του πρέπει να διασφαλίζουν την αμεροληψία.

Οι κοινοποιημένοι οργανισμοί πρέπει να διαθέτουν απαραίτητο προσωπικό, το οποίο να έχει επαρκή γνώση και τεχνογνωσία όσον αφορά τα όργανα μετρήσεων και τη σχετική διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Πρέπει επίσης να τηρούν αρχεία για τον έλεγχο καταλληλότητας του προσωπικού τους. Στις περιπτώσεις όπου κάποιος κοινοποιημένος οργανισμός εμπλέκεται στη φάση ελέγχου της παραγωγής, τη σήμανση CE ακολουθεί ο αριθμός του κοινοποιημένου οργανισμού, ο οποίος τοποθετείται από τον κατασκευαστή ή από τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του στην Κοινότητα με ευθύνη του κοινοποιημένου οργανισμού.

Προκειμένου να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία, η αμεροληψία και η ακεραιότητα του οργανισμού και του προσωπικού – που εργάζεται μόνιμα ή με υπεργολαβία - ο κοινοποιημένος οργανισμός δεν επιτρέπεται να έχει σχέση με κατασκευαστές, προμηθευτές, εγκαταστάτες ή αντιπροσώπους, ούτε και να εκτελεί χρέη συμβούλου όσον αφορά τον σχεδιασμό, κατασκευή, εμπορία ή συντήρηση των οργάνων.

Οι κοινοποιημένοι οργανισμοί πρέπει να διαθέτουν τον απαραίτητο εξοπλισμό και εργαστήρια προκειμένου να ασκούν τις αρμοδιότητες τους. Εναλλακτικά ένας κοινοποιημένος οργανισμός μπορεί να θέσει σε υπεργολαβία ορισμένες τεχνικές εργασίες, όχι όμως όλες τις δραστηριότητές του, καθώς αυτό θα καθιστούσε την κοινοποίησή του δίχως νόημα. Οι εγκρίσεις και τα πιστοποιητικά χορηγούνται πάντοτε με την επωνυμία και την υπευθυνότητα του κοινοποιημένου οργανισμού. Ένας οργανισμός που λειτουργεί ως υπεργολάβος δεν χρειάζεται κοινοποίηση. Η ανάθεση υπεργολαβίας από υπεργολάβους απαγορεύεται! Οι εργασίες που ανατίθενται σε υπεργολαβία πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με προκαθορισμένες τεχνικές προδιαγραφές που ρυθμίζονται με λεπτομερή διαδικασία και στηρίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η επιτήρηση της αγοράς είναι μια σημαντική έννοια που συναντάται σε όλες τις οδηγίες «νέας προσέγγισης». Ο σκοπός επιτήρησης της αγοράς είναι να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι οι διατάξεις των οδηγιών εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη και κατά συνέπεια να παρεμποδίζεται η διάθεση στην αγορά και η χρήση προϊόντων

που δεν είναι σύμφωνα με τις διατάξεις των οδηγιών, εξασφαλίζοντας την προστασία των καταναλωτών καθώς επίσης και τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των κατασκευαστών.

Ελέγχεται αν ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του τηρούν όλες τις υποχρεώσεις τους όταν το προϊόν διατίθεται στην αγορά. Ο έλεγχος μπορεί να διεξάγεται στις εγκαταστάσεις των κατασκευαστών, στους χώρους πώλησης ή στις αποθήκες.

Κατά την επιτήρηση της αγοράς ελέγχεται:

- αν τα όργανα που κυκλοφορούν έχουν υποβληθεί σε νόμιμο μετρολογικό έλεγχο,
- αν υπάρχουν οι προβλεπόμενες σημάνσεις και σφραγίδες,
- αν η εγκατάσταση των οργάνων έγινε σωστά

Ενδέχεται να περιλαμβάνονται και μετρολογικοί έλεγχοι, όπου ελέγχεται αν το σφάλμα των οργάνων υπερβαίνει το μέγιστο επιτρεπόμενο σφάλμα και αν οι μετρήσεις είναι αξιόπιστες.

Σε περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί ότι το όργανο παρουσιάζει κατασκευαστικό σφάλμα, μολονότι εφαρμόζονται οι διατάξεις της οδηγίας, το κράτος μέλος μπορεί να λάβει κατασταλτικά μέτρα, δηλαδή απαγόρευση του οργάνου στην επικράτειά του.

Η επιτήρηση της αγοράς είναι έλεγχος που διεξάγεται από τις εθνικές υπηρεσίες στην επικράτεια του κράτους μέλους σε προϊόντα που καλύπτονται από την κοινοτική νομοθεσία μετά την διάθεσή τους στην αγορά και πριν από την έναρξη της χρήσης τους και δε διεξάγεται κατά τη φάση σχεδιασμού ή παραγωγής.

Οι αρχές επιτήρησης της αγοράς πρέπει να είναι ανεξάρτητες και αμερόληπτες και να διαθέτουν απαραίτητους πόρους και αρμοδιότητες. Η διεξαγωγή τεχνικών εργασιών (δοκιμών) μπορεί να ανατεθεί σε υπεργολαβία. Οι κοινοποιημένοι οργανισμοί δεν πρέπει να είναι αρμόδιοι για την επιτήρηση της αγοράς. Για αποτελεσματικούς ελέγχους χρειάζεται να υπάρξει διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών.

Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωτικό να διενεργούν επιτήρηση της αγοράς. Αυτό προβλέπεται από:

- το Άρθρο 10 της Συνθήκης της Ρώμης (τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που προκύπτουν από την παρούσα συνθήκη ...)
- το Άρθρο 8 της Οδηγίας: Τα κράτη μέλη δεν παρεμποδίζουν, επικαλούμενα λόγους που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, τη διάθεση στην αγορά ή/και την έναρξη της χρήσης οργάνου μετρήσεων που φέρει τη σήμανση CE και τη συμπληρωματική μετρολογική σήμανση M.

Διάθεση στην αγορά σημαίνει η διάθεση για πρώτη φορά στην Κοινότητα ενός οργάνου που προορίζεται για τελικό χρήστη, είτε έναντι αμοιβής ή δωρεάν. Δηλαδή, το προϊόν είναι διαθέσιμο όταν μεταφέρεται από την φάση παραγωγής στη φάση διανομής ή χρήσης στην κοινοτική αγορά.

Ένας κράτος μέλος δύναται να απαιτεί, για την έναρξη χρήσης ενός οργάνου μέτρησης, να ανταποκρίνεται το όργανο αυτό σε διατάξεις που δικαιολογούνται από τις τοπικές κλιματικές συνθήκες.

- Άρθρο 18: Επιτήρηση της αγοράς και διοικητική συνεργασία

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα δέοντα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι δεν διατίθενται στην αγορά ούτε αρχίζουν να χρησιμοποιούνται όργανα μετρήσεων τα

οποία υπόκεινται σε νόμιμο μετρολογικό έλεγχο και τα οποία δεν είναι σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

2. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών αλληλοβοηθούνται στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν να επιτηρούν την αγορά.

Παρόλα αυτά, στην Οδηγία δεν αναφέρεται ρητά ποια μέτρα πρέπει να λαμβάνουν τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι:

- Να μεριμνούν για την οργάνωση ενός εθνικού συστήματος επιτήρησης και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών αυτών,
- Να διοργανώνουν αποτελεσματικό σύστημα επικοινωνίας και συντονισμού σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των αρχών επιτήρησης της αγοράς (περιφερειακές και τοπικές),
- Να εξουσιοδοτούν τις τελωνειακές υπηρεσίες να διεξάγουν τουλάχιστον οπτικούς ελέγχους ή και ελέγχους στα έγγραφα που συνοδεύουν τα προϊόντα που καλύπτονται από την κοινοτική νομοθεσία,
- Να εστιάζεται η προσοχή σε τομείς όπου η πιθανότητα κινδύνου είναι μεγάλη, ή σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν παράπονα, ατυχήματα κλπ.. Οι αρχές επιτήρησης πρέπει να μπορούν να εντοπίζουν ειδικότερα τις σοβαρές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης
- Να θεσπίζουν κανονισμούς που αφορούν κυρώσεις και να καθορίζουν κατάλληλες διαδικασίες έφεσης. Οι ποινές που επιβάλλονται πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και δίκαιες. Ποινές πρέπει να επιβάλλονται μόνο στις περιπτώσεις όπου άλλα μέτρα (π.χ. διορθωτικά μέτρα, αποσύρσεις, απαγορεύσεις) δεν αποδίδουν.
- Να διοργανώνουν δραστηριότητες επιτήρησης της αγοράς μέχρι το τελικό στάδιο του προϊόντος, με ελέγχους στα ίδια τα όργανα, στην τεκμηρίωση και όπου χρειάζεται με εργαστηριακούς ελέγχους μέχρι την έναρξη χρήσης και ενδεχομένως μέχρι την απόσυρση του προϊόντος.
- Να διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες επιτήρησης της αγοράς καλύπτουν όλο το εύρος προϊόντων που αναφέρονται στην Οδηγία.
- Να οργανώνουν σύστημα επιτήρησης της αγοράς το οποίο περιλαμβάνει διαδικασίες απαραίτητες για την καταγραφή και διασφάλιση παρακολούθησης των παραπόνων ή αναφορών σχετικά με τα μη συμμορφωμένα προϊόντα,
- Να εξουσιοδοτήσουν τις υπηρεσίες επιτήρησης:
 - να διεξάγουν ελέγχους σχετικά με τη μη-συμμόρφωση των προϊόντων μετά την διάθεσή τους στην αγορά ή σε ορισμένες περιπτώσεις μετά την έναρξη χρήσης (όπως π.χ. σε προϊόντα που παράγονται κατά μονάδα),
 - να απαιτούν από τους ενδιαφερόμενους φορείς τα απαραίτητα έγγραφα και πληροφορίες,
 - να λαμβάνουν δείγματα των προϊόντων και να τα υποβάλλουν σε κατάλληλους ελέγχους ή δοκιμές,
 - να γνωστοποιούν χωρίς καθυστέρηση τα περιοριστικά μέτρα που έλαβαν σε περίπτωση διαπίστωσης μη συμμόρφωσης,
 - να εξασφαλίζουν ότι οι αρχές επιτήρησης σέβονται την εμπιστευτικότητα.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Τα νέα όργανα μέτρησης που διατίθενται στην αγορά για πρώτη φορά πρέπει να πληρούν τις διατάξεις της Οδηγίας και να φέρουν τη σήμανση CE καθώς και τη μετρολογική σήμανση πράσινο M.

Η διάθεση στην αγορά (πώληση) οργάνων μέτρησης που είχαν εγκριθεί σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που ίσχυαν πριν από την 30 Οκτωβρίου 2006 επιτρέπεται μέχρις ότου λήξει η ισχύς της έγκρισης τύπου αυτών ή στην περίπτωση έγκρισης τύπου απεριόριστης ισχύος, μέχρι την 30 Οκτωβρίου 2016.

Ωστόσο, επιτρέπεται η χρήση των νόμιμων οργάνων μέτρησης που είχαν εγκριθεί σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που ίσχυαν πριν από την 30 Οκτωβρίου 2006.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ:

Συμπλήρωση της Οδηγίας με νέα όργανα μέτρησης

Το Πρόγραμμα εναρμόνισης με την «παλαιά προσέγγιση» είχε αρχίσει την δεκαετία του 1970, όπου εκτός από τις Οδηγίες που καταργήθηκαν, είχαν εκπονηθεί και οι παρακάτω Οδηγίες σχετικές με τα όργανα μέτρησης:

1. Οδηγία 75/33/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στους μετρητές ψυχρού ύδατος)
2. Οδηγία 71/317/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τα παραλληλεπίπεδα και κυλινδρικά σταθμά μέσης ακριβείας)
3. Οδηγία 76/765/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα αλκοολόμετρα και αραιόμετρα αλκοόλης)
4. Οδηγία 76/786/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στους αλκοολομετρικούς πίνακες)
5. Οδηγία 73/349/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την καταμέτρηση όγκου των δεξαμενών πλωτών μέσων)
6. Οδηγία 71/347/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τη μέτρηση μάζας των εκατόλιτρων δημητριακών)
7. Οδηγία 86/217/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τα πιεσόμετρα για τη μέτρηση πίεσης ελαστικών)
8. Οδηγία 74/148/ΕΟΚ (περί της προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με σταθμά ακριβείας ανωτέρας της μέσης)

Επισημαίνεται όμως ότι οι παραπάνω Οδηγίες δεν είναι υποχρεωτικής εφαρμογής. Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν και οποιαδήποτε άλλη εθνική νομοθεσία.

Σύμφωνα με άποψη των κρατών μελών, η Οδηγία 22/2004/ΕΚ θα πρέπει στο μέλλον να περιλάβει τα παραπάνω όργανα μέτρησης, προσθέτοντας απλώς νέα παραρτήματα.

Εκπόνηση εναρμονισμένων προτύπων ή κανονιστικών εγγράφων για όλα τα όργανα μέτρησης

Στην Οδηγία αναφέρονται μόνο οι βασικές απαιτήσεις, ενώ η λεπτομερής μέθοδος δοκιμών για επαλήθευση της συμμόρφωσης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων περιγράφεται αναλυτικά στα αντίστοιχα εναρμονισμένα πρότυπα ή κανονιστικά έγγραφα

Λόγω του ότι δεν υπάρχουν εναρμονισμένα πρότυπα ή κανονιστικά έγγραφα, ή και όταν υπάρχουν είναι πεπαλαιωμένα, έχει ανατεθεί στους Οργανισμούς Τυποποίησης και στον ΟΙΜΛ να εκπονήσουν εναρμονισμένα πρότυπα ή κανονιστικά έγγραφα για όλα τα όργανα μέτρησης.

Τροποποίηση των διατάξεων της νέας προσέγγισης

Οι διατάξεις της νέας προσέγγισης δεν καλύπτουν πλέον τις σημερινές ανάγκες, Η Επιτροπή έχει αναθεωρημένη πρόταση για τροποποίηση των διατάξεων αυτών. Εκτιμάται ότι μετά την ολοκλήρωση των εργασιών οι περισσότερες Οδηγίες θα χρειαστούν κάποια τροποποίηση, όχι όμως βασική αναθεώρηση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Για τους κατασκευαστές τα πλεονεκτήματα είναι:
 - Το δικαίωμα επιλογής οποιουδήποτε κοινοποιημένου οργανισμού για την πραγματοποίηση των απαραίτητων δοκιμών ή ελέγχων προκειμένου να αποδείξουν την συμμόρφωση του οργάνου μέτρησης προκειμένου να διατεθεί στην Ευρωπαϊκή αγορά,
 - Λόγω της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της συμμόρφωσης, οι κατασκευαστές αποφεύγουν έξοδα και ταλαιπωρία. Για την ελεύθερη κυκλοφορία των παραπάνω οργάνων μέτρησης στην Ενωμένη Ευρώπη θα χρειάζεται πλέον μια έγκριση
 - Οι κατασκευαστές ενθαρρύνονται να διαθέτουν εγκεκριμένο και επιτηρούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας. Στις περιπτώσεις αυτές μπορούν να πραγματοποιούν οι ίδιοι αρχική επαλήθευση στα προϊόντα τους, με συνέπεια μείωση των δαπανών τους.

ενώ τα μειονεκτήματα είναι:

- Οι εγχώριοι κατασκευαστές δεν μπορούν πλέον να προστατεύονται μέσω των τεχνικών εμποδίων για το εμπόριο
 - Προκειμένου να αναπτύξουν νέα προϊόντα και τεχνολογίες, η τάση είναι οι κατασκευαστές να συγχωνεύονται σε πολυεθνικές εταιρίες. (Οι μικροί κατασκευαστές μπορούν επίσης να επιβιώσουν είτε ως συναρμολογητές είτε κατασκευάζοντας εξειδικευμένα εξαρτήματα ή υποσυστήματα.)
- Είναι δυνατό να ορίζονται ιδιωτικοί κοινοποιημένοι οργανισμοί εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις όπως π.χ. τεχνική ικανότητα, ανεξαρτησία και αμεροληψία.
 - Τα προϊόντα που φέρουν τη σήμανση CE, δεν παρέχουν πάντοτε το ίδιο επίπεδο προστασίας στους καταναλωτές. Λόγου χάρη, σε απλά όργανα μέτρησης δεν προβλέπεται η εμπλοκή κοινοποιημένων οργανισμών και αρκεί η δήλωση του κατασκευαστή, ενώ για ορισμένες Οδηγίες που αφορούν όργανα με περίπλοκη κατασκευή, τα οποία επιπλέον χρησιμοποιούνται σε επιβαρημένο βιομηχανικό περιβάλλον, προβλέπεται η εμπλοκή κοινοποιημένων οργανισμών για τη χορήγηση έγκρισης τύπου ΕΚ καθώς και (δειγματοληπτική ή 100 %) επαλήθευση των τελικών

προϊόντων, καθώς επίσης και για τον έλεγχο του συστήματος διασφάλισης ποιότητας του κατασκευαστή. Το πρόβλημα αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο σε όργανα που εισάγονται από τρίτες χώρες

- Τα οφέλη από την εφαρμογή της παρούσας Οδηγίας θα είναι μεγαλύτερα από τους πιθανούς κινδύνους, εφόσον εξασφαλίζεται:
 - α) αποτελεσματική επιτήρηση της αγοράς,
 - β) αναγνωρισμένο και επιτηρούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας των κατασκευαστών
- Επισημαίνεται ότι εμπίπτει στις υποχρεώσεις της Πολιτείας να λαμβάνονται αναγκαία μέτρα επιτήρησης της αγοράς ώστε να διασφαλίζονται οι συνθήκες ανταγωνισμού με ίσους όρους και να περιορίζεται στο ελάχιστο η πιθανότητα ελεύθερης διακίνησης προϊόντων στη χώρα μας τα οποία δεν πληρούν τις διατάξεις των Οδηγιών και κατά συνέπεια υπάρχει κίνδυνος έκθεσης σε κίνδυνο ή και παραπλάνησης των καταναλωτών.
- Οι αρμοδιότητες και το έργο των κοινοποιημένων οργανισμών γίνονται όλο και περισσότερο περίπλοκα και απαιτητικά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Οδηγία 2004/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31^{ης} Μαρτίου 2004 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 30^{ης} Απριλίου 2004 (L 135, σελ. 1 - 80)
2. Κ.Υ.Α. Φ2-1393 ΦΕΚ (521/τΒ/12-04-2007)

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

1. ΟΔΗΓΙΕΣ (GUIDES) ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ WELMEC:

www.welmec.org/pubs.asp

WELMEC 5.2 Issue 2	Market Surveillance Guide (NAWI and MID)	Οδηγός Επιτήρηση της Αγοράς (Μη αυτόματα Όργανα Ζύγισης και Μέτρησης)
WELMEC 7.1 Issue 1	Software Requirements MID Directive	Απαιτήσεις για Λογισμικό με βάση την Οδηγία Μέτρησης
WELMEC 7.2 Issue 1	Software Guide (MID Directive)	Οδηγός για Λογισμικό (Οδηγία Όργανα Μέτρησης)
WELMEC 8.0 Issue 1	Measuring Instruments 2004/22/EC Generalities on the Assessment and Operation of Notified Bodies performing Conformity Assessment	Οδηγία 2004/22/ΕΚ Όργανα Μέτρησης: Γενικότητες για την Αξιολόγηση και Λειτουργία των

		Κοινοποιημένων Οργανισμών που διεξάγουν Αξιολόγηση της Συμμόρφωσης
WELMEC 8.X Issue 1	Measuring Instruments Directive 2004/22/EC Assessment of Notified Bodies in charge of module F Presumption of conformity based on EN ISO/IEC 17020	Οδηγία 2004/22/EK Όργανα Μέτρησης: Αξιολόγηση των Κοινοποιημένων Οργανισμών αρμοδίων για την ενότητα F. Η συμμόρφωση βασίζεται στο EN ISO/IEC 17020
WELMEC 8.3 Issue 1	Measuring Instruments Directive 2004/22/EC Application of Module B	Οδηγία 2004/22/EK Όργανα Μέτρησης: Εφαρμογή της Ενότητας B
WELMEC 8.4 Issue 1	Measuring Instruments Directive 2004/22/EC Application of Module D	Οδηγία 2004/22/EK Όργανα Μέτρησης: Εφαρμογή της Ενότητας D
WELMEC 8.5 Issue 1	Measuring Instruments Directive 2004/22/EC Assessment of Notified Bodies in Charge of Type Examination Presumption of Conformity based on EN 45011	Οδηγία 2004/22/EK Όργανα Μέτρησης: Αξιολόγηση των Κοινοποιημένων Οργανισμών με αρμοδιότητα Εξέταση τύπου Συμμόρφωσης βασιζόμενη στο EN 45011
WELMEC 8.6 Issue 1	Measuring Instruments Directive 2004/22/EC Presumption of conformity of the Quality System of Manufacturers with Module D or H1 when EN ISO 9001/2000 is applied	Οδηγία 2004/22/EK Όργανα Μέτρησης: Συμμόρφωση του συστήματος ποιότητας των κατασκευαστών με τις Ενότητες D και H1, όταν εφαρμόζουν το EN ISO 9001:2000

2. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ:

NAN DO (New Approach Notified and Designated Organizations)

<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/>

3. Οδηγός για την εφαρμογή οδηγιών που εκπονούνται με βάση τις διατάξεις της νέας προσέγγισης και της σφαιρικής προσέγγισης (blue guide).